

buurtkrant

JULI/AUGUSTUS 2025

Jaargang 56 nr. 06

Oude Westen

2 Van de straat geplukt:
Ada van Dijk

3 Kamperen
in het Wijkpark

4 / 5

Nieuws van de instellingen in de wijk

- Wmo Radar
- Woonstad Rotterdam
- Gezondheidscentrum St. Mariastraat

8 De Leeszaal

www.aktiegroepoudewesten.nl

DE JEUGDBIEB VERHUIST NAAR DE LEESZAAL

Genesis:
Ik vond Flodderdje heel leuk,
ik lees op school,
ook thuis en dan
in mijn bed soms.

Kyrasha:
Spoken vind ik het
beste boek. Ik lees op school en
op een rustige
plek thuis.

Amar:
De waanzinnige
boomhut. Ik lees
op school en
thuis op de bank.

Zeven jaar geleden besloot de Leeszaal om een aparte Jeugdbieb te beginnen. Om allerlei redenen. De Leeszaal kreeg te weinig recente kinderboeken binnen; boeken die kinderen van nu graag lezen. Leerlingen van de basisscholen in het Oude Westen mogen de boeken uit de schoolbibliotheek niet mee naar huis nemen. En uit ons

onderzoek onder de leerlingen van groep 6, 7 en 8 bleek dat maar 10% van de kinderen wel eens naar de centrale bibliotheek gaat. We hebben nog gevraagd of de bibliotheek een Jeugdbieb wilde beginnen in het Oude Westen. Toen bleek dat ze dat niet van plan waren, zijn we geld, vrijwilligers en een pand gaan zoeken voor een eigen Jeugdbieb West. Op 31 januari 2018 werd hij met een spetterend en zeer druk bezocht feest geopend.

De Jeugdbieb heeft vijf jaar goed gedraaid. Eerst twee jaar op een bovenverdieping van de Aktiegroep, daarna in Huis van De Wijk De Gaffel. Het aantal leningen en lezers steeg elk jaar; ook in coronatijd. De afgelopen twee jaar veranderde dat echter. De Jeugdbieb raakte de voortrekkersgroep van enthousiaste lezers kwijt aan het voortgezet onderwijs. Er kwamen

in De Gaffel minder bezoekers, zowel volwassenen als kinderen; daardoor werd het in de Jeugdbieb ook stiller. En door technische problemen in het pand was de Jeugdbieb het afgelopen jaar meer dicht dan open. Door dit alles staan al die mooie boeken te verstoffen in de kasten en dat was natuurlijk niet de bedoeling van dit vrijwilligersproject.

Dus hebben we de knoop doorgehakt, de Jeugdbieb verhuist naar de Leeszaal. Dat is een mooie, goed bezochte plek met ruime openingstijden en een hoop vrijwilligers. In de Leeszaal is geen leensysteem, je kan daar boeken meenemen en ze ook houden of doorgeven. Om ervoor te zorgen dat de boeken van de Jeugdbieb zoveel mogelijk bij de kinderen uit het Oude Westen terechtkomen, organiseert de Jeugdbieb op woensdag 16 juli een weggeefmiddag. Als je de boeken uit hebt, kan je gewoon nieuwe halen in de Leeszaal. Als de nieuwe boeken op zijn, worden ze hoogstwaarschijnlijk aangevuld door een nieuwe sponsor. Zodra de Jeugdbieb goed gesetteld is in de Leeszaal, gaan we in de Leeszaal kijken of we ook weer speciale activiteiten voor kinderen en voor ouders kunnen organiseren. De Portugeestalige Jeugdbieb verhuist mee. Biblioteka Infantiel Roterda

gaat voortaan in de Leeszaal op zondag haar maandelijkse evenementen organiseren.

Zehra en Dylan:
Alle boeken van Leven
van een loser.

ANS LANGEVELD

DE VROUW DIE ALLE KINDERBOEKEN GELEZEN HEEFT

De Jeugdbieb draait op een groepje, voor een deel wisselende, vrijwilligers met Ilina Fernandes en Ans Langeveld als stabiele kern met coördinerende taken. Ilina op de achtergrond met technisch-administratieve zaken en Ans als motor en moeder van het hele gebeuren. Ans zorgt ervoor dat er elke dag voldoende vrijwilligers zijn. Ze blijft onvermoeibaar scholen en peuterspeelzalen benaderen voor gezamenlijke activiteiten. Ze organiseerde voorleeswedstrijden, activiteiten rondom de kinderboekenweek en de week van de kinderrechten en leesvoorlichting aan jonge moeders. Vooral dat laatste vindt ze ontzettend belangrijk.

Malia:
Ik vind alles van
Kapitein onderbroek
leuk. Ik lees
op school.

Haar boodschap is: "School is belangrijk bij lezen. Iedere dag een kwartier lezen in de klas is goed, dat houdt kinderen aan het lezen. Net als voorlezen door de leerkracht of met de hele klas een boek lezen. Allemaal belangrijk en prima, MAAR lezen begint thuis, dus ouders, zo gauw je baby kan kijken, kijk boekjes met je kind, lees voor, vertel verhalen. Als kinderen de eerste vier jaar veel boekjes gezien hebben, prentenboeken, voorgelezen zijn... dat legt een goede basis."

Bij Ans is dat niet alleen een opvatting, je ziet het in haar hele doen en laten in de Jeugdbieb. Ze verwelkomt alle kinderen met een gesprek over een boek. Ze weet wat ze de vorige keer hebben meegenomen, ze wil weten wat ze ervan vinden en ze heeft altijd advies voor een volgend boek. Omdat ze qua uiterlijk en temperament helemaal niet op haar lijkt, drong het pas laat tot me door dat Ans voor de kinderen van het Oude Westen echt een tweede Heleen Flier is. Voor de mensen die deze naam niets zegt: Heleen Flier was de beroemde filiaalhoudster van de in 2013 opgedoekte buurtbibliotheek van het Oude Westen. Heleen Flier was van oorsprong jeugdbibliothecaris en dat was te merken. De schrijver Abdelkader Benali bedankt haar nog steeds omdat zij hem extra boeken gaf, ook boeken boven zijn leeftijdscategorie. Ik ben benieuwd welke schrijver/schrijfster over een jaar of tien Ans Langeveld gaat bedanken.

Onthoud de volgende data:

**WOENSDAG 16 JULI, VAN 12:00 - 16:00 UUR
WEGGEEFMIDDAG**

**OMDAT WIJ ZOVEEL BOEKEN HEBBEN, GEVEN WIJ BOEKEN WEG, DUS
KOM LANGS EN ZOEK UIT... DIT DOEN WIJ OP EEN FEESTELIJKE MANIER,
ER ZIJN OOK ANDERE ACTIVITEITEN**

**WOENSDAG 10 SEPTEMBER, OM 14:00 UUR
DE VERHUISFINALE**

**IN OPTOCHT EN MUZIEK GAAN WIJ DE LAATSTE BOEKEN VERHUIZEN
NAAR DE LEESZAAL**

**IN DE ZOMERVAKANTIE ZIJN WIJ 1 X PER WEEK OPEN OP WOENSDAG
VAN 13:00 - 16:00 UUR.**

Ada van Dijk

de tuin zouden kunnen doen. Er is nu een heel leuke groep vrijwilligers die gezamenlijk voor het groen in de tuin zorgt.'

Een nieuwe visie op tuinieren

'In Tuin de Bajonet werken we zoveel mogelijk volgens de permacultuur-methode. Het doel daarvan is om een tuin te creëren die duurzaam en zelfvoorzienend is. Er wordt niets weggegooid en alle grondstoffen blijven in de tuin. Dit geldt ook voor alles wat je snoeit. Op die manier heb je geen pesticiden meer nodig en zorg je dat het vocht dat op de grond valt langer beschikbaar blijft. De extra bedekking verbetert ook de omstandigheden voor insecten en slakken, bijvoorbeeld om te overwinteren. Het aantal vogels neemt daardoor ook toe. Marja Brand van Arta la Tarta weet heel veel van permacultuur en ze heeft enorm geholpen deze aanpak ook in Tuin de Bajonet op te zetten. Deze methode promoten we ook onder de vrijwilligers in de Tuin en de mensen van Pameijer. Zo proberen we deze nieuwe visie op tuinieren hier echt tot bloei te brengen. De samenwerking met Pameijer verloopt ook heel goed, er is veel steun vanuit de leiding.'

Zelforganiserend

'We willen graag dat de vrijwilligers van Tuin de Bajonet zoveel mogelijk zelforganiserend kunnen zijn. Zo is er bijvoorbeeld een leuke groep vrouwen die voor de moestuin zorgt. Ze zijn heel zelfsturend en initiatiefrijk. Ze komen regelmatig als groep samen, dan drinken ze eerst thee en daarna gaan ze aan de slag. In de appgroep Tuiniers van Tuin de Bajonet coördineren ze hun werk; daar laten ze elkaar weten hoe de groenten groeien, wat

ze geplant hebben, en of er zaken zijn om rekening mee te houden. Laatst heeft een van hen dolma gemaakt met wijnbladeren uit de tuin. Dat vind ik het leuke aan zelforganisatie, je ziet dat de zorg voor de tuin echt leeft bij alle betrokkenen. Er wordt heel goed voor de planten gezorgd. De vrijwilligers hadden met sommige van de taken al wat ervaring, maar niet met alles en dat is ook niet nodig. Zelf leer ik ook veel bij. Op dit moment leren we bijvoorbeeld van alles over natuurlijke pesticiden.'

Een plek voor iedereen

'Tuin de Bajonet is voor iedereen. Veel mensen weten niet van de tuin af en zijn helemaal verbaasd als ze hem zien. Mensen kunnen gewoon binnenlopen en hier een tijdje zijn, of ze kunnen meehelpen als ze willen. Sommige mensen brengen zelfs hun oude kamerplanten hier, dus het is ook een soort revalidatieplek voor huisplanten. De tuin is een belangrijke plek voor mensen om samen dingen te doen. De groep vrijwilligers is hier een heel mooi voorbeeld van. Ik vind het ook heel belangrijk dat bezoekers hier gewend raken aan de dagelijkse gang van zaken bij Pameijer. Dat ze zien dat het hele leuke jongens zijn met wie je een gezellig gesprek kunt voeren. Iedereen die interesse heeft om iets te doen in de tuin kan langskomen, een bericht sturen op instagram of een email sturen naar tuindebajonet@gmail.com. Als je meer over de geschiedenis van de Tuin wilt horen kun je deelnemen aan een van onze rondleidingen. Doordeweeks is Tuin de Bajonet tussen 9.00-16.00 uur open, op vrijdag tot 15.00 uur. In het weekend is de Tuin gesloten. Iedereen is welkom!'

“Dat vind ik het leuke aan zelforganisatie, je ziet dat de zorg voor de tuin echt leeft bij alle betrokkenen.”

Ada vertelt:

Van kunstacademie naar social design 'Ik ben geboren en getogen in Gouda, maar woon al lang in Rotterdam. Toen ik in 1981 aan de Kunstacademie ging studeren ben ik in het Oude Westen komen wonen en ben toen voor de liefde in Rotterdam gebleven. Alleen was ik niet zo'n goede kunstenaar en daarom moest ik een andere bron van inkomsten te vinden. Er was toen grote schaarste aan computermedewerkers, dus ik heb me omgeschoold en ben bij een grote bank gaan

werken. Via allerlei andere banen ben ik uiteindelijk social designer voor de pensioenwereld geworden. In 2013 ben ik daarmee gestopt en ben ik een eigen bedrijf begonnen, Stichting Busclub, dat zich richt op financiële zelfredzaamheid voor mensen met geldzorgen. Dat doe ik nu nog steeds. Als social designer ben ik erg geïnteresseerd in gedragsverandering van mensen op financieel gebied. In een busclub kunnen mensen met beperkte financiële middelen samen kennis en vaardigheden opdoen die helpen de kans op geldzorgen te verkleinen.'

Tuin de Bajonet

'Ik hou erg van tuinen en van tuinieren. Ik had al lange tijd een tuintje in het noorden van de stad, maar daar had ik helaas maar een erg kleine kas. In mijn zoektocht naar een grotere kas ben ik in november 2024 bij Tuin de Bajonet beland. Ik kende Tuin de Bajonet al via Arta la Tarta. Toen ik bestuurslid was van de vereniging Dam, Rotterdams geld, organiseerden we daar soms bijeenkomsten. De kas van Tuin de Bajonet bleek leeg te staan. Dichte begroeiing rond de kas en een dikke laag vuil op het dak maakten de kas zo donker dat er niets kon groeien. Ik mocht meteen een plan maken om de kas te gaan gebruiken. Dit wilde ik graag samen met andere vrijwilligers in de wijk doen, ik trek graag met andere mensen op en was benieuwd wat we samen met

GEDICHT
VAN WOOSJE

Beest van de Binnenweg

Ik zag je laatst
Grommend, slenterend,
klagend
Geld vragend
Je wekt nog altijd mijn
nieuwsgierigheid

Jas staat stijf, stijf
Je leeft in een schil van
gorigheid

Kruipend, scheldend, han-
gend, dragend
Geld vragend
Je sleept jezelf vooruit in
z'n achterruit
Hoe ver sta je van jezelf, je
mens-zijn af?

“Mevrouw, heeft u dan
een sigaret voor mij mis-
schien?”

En iedereen, iedereen
Doet gewoon alsof ze jou
niet zien ...

Pensionado bezoekt boze winkelier West-Kruiskade

Tijdens een wandeling over de West-Kruiskade viel mijn oog op de boze, of beter gezegd woedende, tekst over de gemeente op de winkelruit van dierenwinkel De Rimboe. Daar wilde mijn nieuwsgierige ik meer van weten. Ik raakte dan ook in een geanimeerd gesprek met Esdra Baris.

Esdra kwam op mij over als een zeer bewogen, maatschappelijk betrokken en strijd bare man. Hij is een belangrijk persoon in de straat, die het daadkrachtig opneemt voor de belangen van

de winkeliers en hierbij de confrontatie met de gemeente niet schuwt. Esdra geeft aan dat op dit moment de winkeliers grote problemen ervaren door de afsluiting voor auto's van het Kruisplein. Het afsluiten van de directe doorgang van de West-Kruiskade naar de Kruiskade en andersom in combinatie met de gelijktijdige bouw van de Modernist, het zet de West-Kruiskade als het ware op slot. Je hoeft geen economie gestudeerd te hebben om vast te stellen dat dit veel klandizie kost en negatieve gevolgen zal hebben voor de vitaliteit van de winkelstraat. Naar verluidt had de gemeente

dit allemaal onvoldoende onderkend. Daarnaast heeft de gemeenteraad volgens Esdra een loopje genomen met de pilot op het Kruisplein in 2020 en de negatieve uitkomst van de enquête in 2023 onder bewoners, winkeliers en automobilisten. Mede door de inzet van Esdra is er nu een tijdelijke maatregel genomen, zodat er wel autoverkeer is toegestaan vanuit zowel de Kruiskade als de Mauritsweg. Deze tijdelijke, voor 4 maanden geldende, oplossing stopt echter per 11 augustus aanstaande. Als er geen andere maatregelen worden genomen, gaat de West-Kruiskade weer op slot.

Esdra laat het hier niet bij zitten en zet zijn strijd nu via de rechtbank voort. De van de gemeente gewonnen reguliere beroepsprocedure heeft de gemeente niet op andere gedachten gebracht. Hij vindt dat de gemeente in een papieren (theoretische) werkelijkheid leeft en geen moeite doet om de wijk in te gaan om zo te horen wat er echt leeft. De winkeliers maken zich grote zorgen over de gevolgen van de wegafsluitingen en het "groot kapitaal" dat in hun ogen steeds meer invloed krijgt. M.a.w. ze voelen zich niet gehoord. Het niet gehoord voelen door de gemeente is langzamerhand een rode draad in mijn verhalen. Ik zag dat beeld ook al bij de subsidieaanvraag voor de buurtkrant en bij het gesprek met de Laanvrouw over de doorgang van Westersingel 18-20 naar het park Oude Westen. Dus hierbij nogmaals mijn oproep aan de gemeente: kom uit je ivoren toren, ga de wijken in, luister nu eens echt wat er leeft, zoek verbinding. Formele participatietrajecten van de gemeente zijn niet de oplossing. Deze worden ervaren als "papieren tijgers" die voor de vorm worden gedaan. Het zal namelijk moeten gaan om echt meedoen, invloed hebben; co-

creatie dus. Het vraagt van de gemeente ook om openheid over de achterliggende strategie. Dus, gemeente wees open, zet de stap van je papieren, formele wereld naar de echte leefwereld van je burgers. Uit een podcast van Radio Rimboe (nummer 25) bleek dat wethouder Lansink van Mobiliteit inmiddels op bezoek is geweest in de winkelstraat. Een eerste goede stap zou ik zeggen. Hij gaf aan dat de meerderheid van de gemeenteraad voor het afsluiten van het Kruisplein is. Dat is voor hem dan ook een gegeven. Wel wordt er intussen nagedacht over andere oplossingen, zoals een zogenaamde crashtunnel langs de Modernist, gratis OV- of parkeerkaart, of alternatieve toegangswegen. Het is ronduit teleurstellend dat er nu pas over nagedacht gaat worden. De winkeliers zitten namelijk te springen om een oplossing. Ze vragen in goed Rotterdams om "Geen woorden maar daden!" Ik dank Esdra hartelijk voor het aangeboden drankje, hapje en zijn gloedvolle betoog en steek de te rustige West-Kruiskade over naar huis. Bij mij blijft de grote vraag hangen wat er op 11 augustus gaat gebeuren. We zullen zien.

Jan Anceaux

Zomervakantie 2025 Aktiegroep
21 juli tot en met 1 augustus open op dinsdag, woensdag, donderdag
29 juli tot en met 8 augustus gesloten
11 augustus tot en met 22 augustus open op dinsdag, woensdag en donderdag

buurtkrant
Oude Westen

Versijnt 10 keer per jaar in een oplage van 4500 exemplaren en wordt huis-aan-huis bezorgd in Het Oude Westen.

Een uitgave van:

Aktiegroep Het Oude Westen

Gaffelstraat 1, 3014 RA Rotterdam

010-436 1700 /

buurtkrantow1@gmail.com

Redactie: Jan Anceaux, Laura Bakker, Bart Isings, Marianne Maaskant, Eva Rogaar en Woosje Stuart.

Medewerkers: Alma Brevé, Katinka Broos, Paul Claessens, Els Desmet, Corrie Kreuk, Serpil Karisli, Wilma Kruger, Marion van der Schaft, Joke van der Zwaard (e.a.)

Productie: Jim van der Put

Fotografie: Marianne Maaskant (e.a.)

Handige telefoonnummers

Alarm (politie, brandweer, ambulance)	112
Politie geen spoed	0900-8844
Alarm teksttelefoon	0800-8112
Belastingtelefoon	0800-0543
Buurtbemiddeling	06-18500316
Buurtwinkel Aktiegroep OW	4361700
Dierenambulance	0900-0245
Dierenbescherming	4374211
Eneco Storingsdienst	4674000
Wijkraad Dijkzigt/Oude Westen.	14010
Gemeente Rotterdam	14010
Gemeentelijke Ombudsman	4111600
Jongerenloket	2671300
Juridisch Loket	0900-8020
Huiswerkklas, Ilina Fernandes	06-11835620
Kinderbescherming	4431100
Kinderdagverblijf de Wereld	4366447
Kinderopvang Plus D. Dap	4115043
Klus en werk:	0882716210
Krachtvrouwen	
(Amina Ali Hussen):	06 86075004
Laurens Ant. Binnenweg	412900
Nieuwe Gaffel	010 2292 856
Opzoomer Mee	010 2131055
Ouderenwerker Cindy Vos	06-53507350
Pameijer Klus & Werk	088-2716210
Ruilpunt	010 2250844
Tennisclub Centrum	4366165
Tennisclub Tiendstraat	4113942
Slachtofferhulp	0900-0101
Speelcentrum Weena	4144890
Spirit 55+	06-21887984
Stadsmarinier A.Siermans	06-51212883
Vraagwijzer	14010
Wijkconciërge	
Nathalie Burgmans	06-83647564
Wijkpastoraat	010-4367070
(Katinka Broos	06-44098889)
Woonstad Rotterdam	4408800
Zorgcentrum	
de Leeuwenhoek	2713800

Deze zomer is het zover: 22, 23 EN 24 AUGUSTUS is het tijd voor de Buurtcamping in het Wijkpark Oude Westen!

Durf jij het aan om een weekend te komen kamperen? In augustus kan je twee nachten vakantie komen vieren in het Wijkpark Oude Westen. En overdag hebben we een programma voor iedereen! Kom zelf een grote knikkerbaan maken, samen eten, meedoen met voetbaltoernooien, boksworkshops, dansen, schilderen, muziek, schminken en nog veel meer!

Wil je komen kamperen? Op onze website kan je tickets kopen en het programma in de gaten houden.

Wil je op de hoogte blijven van het programma, volg ons dan op Instagram en kijk op de website: debuurtcamping.nl/campings/buurtcamping-oude-westen/. **Hopelijk tot 22, 23 en 24 augustus!**

Kamperen in het Wijkpark Oude Westen?
Durf jij het aan?

Meer informatie

DEBUURT CAMPING
22 - 24 augustus 2025
Kom gezellig kamperen bij buurtcamping Oude Westen
<https://debuurtcamping.nl/buurtcamping-oude-westen/>
@buurtcampingoudewesten De Buurtcamping Oude Westen

< Een deel van de organisatie staat hier. Achter: Tom (Gemeente Rotterdam), Sam (Stichting De buurt), Laura (Aktiegroep Oude Westen) Joska (stichting de buurt) (Voor: Betty, Frank, Smahan, Sanriz (Wijkpastoraat Oude Westen) Missend: Mano, Genesis, Jaleesa, Estelle (wmo radar),

Buurtcamping PROGRAMMA

- SPIL** Buitenspelletjes met Betty
- CULTUUR** Voorlezen met de Leeszaal
- EDUCATIE** Natuurgeschiedenis wijken
- MUZIEK** Workshop muziek maken
- SPORT** Voetballes met de Underdogs
- CHALKING** Knikkerbaan maken
- CHALKING** Sip 'n Paint
- CHALKING** Houd onze sociale in de gaten voor moed.

MEER INFO?
06 100 440 85
info@debuurtcamping.nl
<https://debuurtcamping.nl/buurtcamping-oude-westen/>
© 2025 Buurtcamping Oude Westen. Alle rechten voorbehouden.

Campingticket weekendticket (0-16 jaar): € 5,00
Camping weekendticket (volwassenen): € 8,00
Doneer een ticket om iemand anders blij te maken: € 10,00

De Buurtcamping Oude Westen wordt georganiseerd door bewoners uit de buurt, Stichting de Ruwe Diamant met Betty, De Underdogs, Wijkpastoraat Oude Westen, Wmo radar en de Aktiegroep Het Oude Westen.

De geschiedenis van Het Oude Westen in 1000 voorwerpen (142)

Zaterdag 12 juli van 13.00 tot 17.00 uur vindt het jaarlijkse Rijnhoutpleinfestival

plaats. Het is alweer de zesde keer dat bewoners en ondernemingen rond het plein het feest

organiseren. Bij de stadsvernieuwing van het gebied tussen de Josephstraat en de Van Speykstraat (1989), werd, naast nieuwe woningen, ook een nieuw plein gemaakt, met een Hammam (nu Leeszaal). Rond het plein kwamen allerlei nieuwe winkeltjes, galeries en sociaal-culturele instellingen zoals de Herenplaats. Het plein is vernoemd naar Rigardus Rijnhout,

Het Rijnhoutpleinfestival (6)

Tekst: Bart Isings

'de Reus van Rotterdam'. De levensgrote schildering die kunstenaar Brenda van Vliet van hem maakte staat bij elk feest op het plein.

Tijdens het festival komen er kraampjes waarin de ondernemers rond het plein zich presenteren en de gemeente geeft uitleg hoe het plein er binnenkort uit gaat zien. De grauwe

betonnen tegels worden vervangen door roodbruine klinkers en er komt veel groen bij; twee nieuwe bomen, struikjes en borders met een rijk scala aan bloemen. 'Stories of a Street' heeft verhalen verzameld over de nieuwe Binnenweg en zij verwerken die in grote geborduurde doeken, waar iedereen aan mee kan werken.. Er is de hele dag muziek met DJ Koert Sauer en tevens live muziek

door Radio Palmera (verzorgd door Isabel Bermejo Sainz, Javier Herrero Cámara en Michalis Michailidis). De muziek brengt je in Cuba, Mexico en met een flinke bocht via Spanje naar het Oude Westen, de standplaats van dit trio.

Vorig jaar was er een 'photoshoot' met als thema de vergroening van de buurt (zie foto, met modellen uit de modeshow van Dress for Succes). Zaterdag 12 juli kan je je weer laten fotograferen, dit keer met uitzicht op het Oude Westen vanuit de lucht.

Nadia Nena Pepels maakt op een groot bord een tekening van het Oude Westen met het Rijnhoutplein als centrale plek. De verhalen die mensen over hun omgeving vertellen, herinneringen, wensen, klachten over onveiligheid 's nachts, alles verwerkt ze ter plekke tot een grote collage tekening. Welkom op het feest en neem je eigen geschiedenis en ervaringen mee voor op het bord.

**Voor aankondiging
Pathé**

**Beste
film liefhebbers,**

Later in de zomer (augustus/
september) staan er weer twee onge-
twijfeld prachtige films gepland bij Pathé
Schouwburgplein.

Welke films het gaan worden is nog een verrassing, maar
als u dat voor die tijd wilt weten, schrijft u zich dan in voor
de nieuwsbrief. Dit kan per email bij seniorencoach
Esther de Jong: e.dejong@wmoradar.nl

Hopelijk tot snel!

PROGRAMMA ZOMERVAKANTIE JEUGD | GAFFEL

Dag	Week 1	Week 2	Week 3	Week 4	Week 5	Week 6
Maandag	21 juli ✗	28 juli ✗	4 augustus ✗	11 augustus ✗	18 augustus ✗	25 augustus ✗
Dinsdag	22 juli Spelletjeskermis 13:00 - 16:00	29 juli Mini Game toernooi 13:00 - 14:30	5 augustus XXL Watergevecht 13:00 - 14:30	12 augustus Kookactiviteit 13:00 - 14:30	19 augustus Mini - Olympische spelen 13:00 - 15:00	26 augustus Movie night (openlucht) 16:00 - 21:00
Woensdag	23 juli PLAYgroundsOIO 13:00 - 14:00	30 juli PLAYgroundsOIO 13:00 - 14:00	6 augustus PLAYgroundsOIO 13:00 - 14:00	13 augustus Kinderbeeldrij 13:00 - 15:00	20 augustus PLAYgroundsOIO 13:00 - 14:00	27 augustus PLAYgroundsOIO 13:00 - 14:00
Donderdag	24 juli ✗	31 juli PLAYgroundsOIO XXL t Landje 12:00 - 16:00	7 augustus ✗	14 augustus ✗	21 augustus ✗	28 augustus ✗
Vrijdag	25 juli ✗	1 augustus ✗	8 augustus ✗	15 augustus ✗	22 augustus ✗	29 augustus ✗

Elske woensdag in de zomervakantie is er Playgrounds!

- Hiervoor hoef je je niet aan te melden. Je kunt gewoon langskomen en meedoen!
- Voor de activiteiten op dinsdag geldt: **AANMELDEN VIA WHATSAPP IS VERPLICHT!**
- Geef je op via Estelle Nduwimana 06 - 21668969

HUIS VAN DE WIJK DE GAFFEL **SPELLETJESMIDDAG**

ELKE MAANDAG

GRATIS

Zin in een gezellige middag? Kom dan naar onze Spelletjesmiddag bij de Gaffel. Neem je vrienden, burens of familie mee en doe gezellig mee met allerlei leuke bordspellen. Koffie thee en iets lekkers staan voor je klaar! Toegang is gratis.

Aanmelden is fijn, maar gewoon binnenlopen mag ook. We hopen je te zien!

**Meer weten of
aankomen?**

Neem dan contact op
met Ana Maria Paixao.

Ana Maria Paixao

06-33 04 72 44

anamaria.paixaoamorim@wmo-radar.nl

wmo **radar**

Gaffelstraat 61B, 3014 RC Rotterdam

**OUD -
HOLLANDSE
SPELEN**

MAANDAG 21 JULI 13:00 - 15:00

OUDE WIESEN GERRIT
STERKMANPLEIN

6+

**HAAL BIJ DE NIEUWE GAFFEL
GRATIS JE TAMPONS OF
MAANDVERBAND OP**

Zit je krap bij kas en heb je maandverband of
tampons nodig? Neem hier gratis een pakje mee.
Zorg voor elkaar en neem alsjeblieft niet meer
mee dan je nodig hebt.

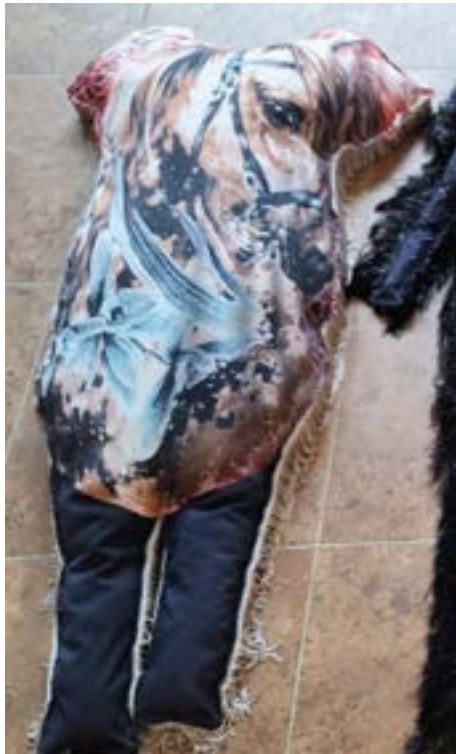
Ophaalmoment: dinsdagen en donderdagen
bij Sharon of Estelle tussen 12:00 en 14:00 uur

Even voorstellen:

Giorgio Costa

Voordat ik hier kwam werken heb ik gewerkt als professioneel danser en trad ik op met artiesten zoals Broederliefde, Jandino en Ronnie Flex.

Ik wil me graag inzetten om een bijdrage te leveren aan de maatschappij. De jeugd is de toekomst en als je hen weet te motiveren en stimuleren werken we samen aan een wereld waar iedereen zich thuis en veilig kan voelen. **Peace & Love.**

EXTRA SPACE #5 De Leeuwenhoek

Een tuinstoelkussen is doorgaans een gebruiksvoorwerp, iets praktisch, bijna onzichtbaar in het dagelijks leven. Maar wat als een tuinstoelkussen een herinnering wordt, een lichaam, een plek om tegenaan te leunen – letterlijk en figuurlijk?

Voor de vijfde editie van Extra Space streek het platform Extra Extra neer bij De Leeuwenhoek aan de Kruiskade. In samenwerking met modecollectief Das Leben am Haverkamp en de bewoners brachten we hier een nieuw soort zachte sculptuur tot leven: De Leeuwenhoek Kussens.

Gedragen kleding, van bloezen tot broeken, jurken tot jaszes, transformeert tot een intiem object: een tuinstoelkussen in de vorm van een entiteit, gemaakt in de nabijheid van wie het ooit droeg. Bewoners doneren hun kledingstukken, die worden opgevuld, bewerkt en verfraaid. Niet met het doel om museumwaardig tentoongesteld te worden, maar

om opnieuw in gebruik te worden genomen. Niet als kunstvoorwerp, maar als gezelschap, als zachtheid in de ruimte. Donderdag 12 juni was de succesvolle presentatie van deze zachte entiteiten bij De Leeuwenhoek aan de West-Kruiskade 54.

Tuinen en paden...

Misschien is het je al opgevallen, want op verschillende plekken in de wijk zijn er mensen bezig met tuinen maken. Ook worden er nieuwe fiets- en wandelpaden aangelegd. Dat gebeurt allemaal in opdracht van de gemeente. De gemeente zorgt ook voor planten. Het is nog niet duidelijk of de planten door de bewoners in de tuin worden gezet of dat de gemeente dat ook doet. Hier zijn de mannen bezig met een tuin voor het Kindcentrum Oude Westen. Na Kindcentrum Oude Westen en aan het begin van de Kogelvangerstraat zijn ze bijna klaar. Alleen de planten er nog in. *Het Oude Westen wordt alsmaar groener.*

Sint Mariastraat 75 • 3014 SH Rotterdam

Huisartsen Spreekuur volgens afspraak

Dhr. J.J.G.W. Hipke / Mevr. C.S. Biesmeijer	010 43 632 65
Mevr. A.L.I. Korenhof	010 43 692 41
Mevr. R. Dam-Weststrate / Mevr. E. Niers	010 43 619 75
Mevr. M.A. Visser / Mevr. C.S. Biesmeijer	010 43 655 30
Dhr. F.M. de Jong / Mevr. J.A. Kreuning	010 43 677 70

Na 17.00 uur of in het weekend:
Huisartsenpost SFG, Kleiweg 500 Rotterdam 010 466 95 73

Fysiotherapeuten Behandeling volgens afspraak 010 43 621 27

Mevr. D.G. Bongrazio
Dhr. T.M. de Hoog
Mevr. S.M.A. Willemsen

Tandartsen Behandeling volgens afspraak

Dhr. I. Otaredian	010 43 621 76
Mevr. N. Tavakoli	010 43 621 76
Dhr S. Pedrood /Mevr. W.H. Yan	010 43 621 76
tandarts gespecialiseerd in Orthodontie:	
Mevr. A. Prescu	010 43 621 76
tandarts gespecialiseerd in Kaakchirurgie:	
Dhr. E. Emami	010 43 621 76

Bij pijnklachten van 17.00 uur of in het weekend 010 4552155

Diëtiste en Pedicure Behandelingen volgens afspraak

Wil je fit en gezond blijven in een fijne, veilige omgeving? Doe mee met 50+ Fitness!

Kies de vorm die bij jou past

◆ Zelfstandig trainen

- Onbeperkt 3 maanden € 30,- per maand
- Onbeperkt tot 1 januari 2026 €25 per maand

◆ Groepstraining met begeleiding

- 1x per week: € 39,50 per maand
- 2x per week: € 59,50 per maand

Op maandag, woensdag en vrijdag van 16:35 - 17:35

Meld je aan voor een vrijblijvende intake!

Bel ons op 010-436 21 27 of WhatsApp ons op nummer 06 28 433 541
Locatie: Fysiotherapieruimte Sint Mariastraat 75

 Samen fit, in jouw tempo

huisartsen
mariastraat

FYSIOTHERAPIE
MARIASTRAAT

tandartsen
mariastraat

Plannen voor het Gerrit Sterkmanplein

Archiklas organiseert vier dinsdagmiddagen een kinderprogramma bij De Gaffel om mee te denken over het ontwerp van het Gerrit Sterkmanplein (het deel voor De Gaffel).

In de eerste les bekeken de kinderen de plattegrond: waar liggen de putten, waar wordt het heet op warme dagen? Met testjes ontdekten ze hoe water en hitte op het plein werken.

Op woensdag 16 juli van 17:00 tot 20:00 uur presenteren de kinderen hun ideeën op het plein. De gemeente laat dan ook haar plannen zien voor het Gerrit Sterkmanplein en het Toni Koopmanplein. Kom langs en denk mee over de toekomst van de pleinen!

Bijen in de wijk

De Natuurclub ging op bezoek bij de bijenkast in de Wijktuin. Piet, de imker van de Wijktuin, nam acht kinderen mee in de fascinerende wereld van de bij. Want hoe zit het nu eigenlijk met bijen die in een kast leven, en bijen die juist alleen (solitair) leven? Tegenwoordig zijn er steeds meer bijen in de stad, en dat is goed nieuws! Misschien zijn er zelfs wel meer bijen in de stad dan op het platteland. Dat komt doordat we in de stad steeds meer en gevarieerder groen aanleggen (in o.a. die mooie geveltuintjes die we hier allemaal aanleggen). We letten er bovendien op dat de planten goed zijn voor bijen: dat ze inheems zijn (dus hier van nature voorkomen), en dat ze gifvrij zijn (biologisch). En al dat groen trekt natuurlijk bijen aan!

Agenda

- **1 en 8 juli Archiklas:** Gerrit Sterkmanplein (voor de Gaffel). Plannen maken voor het plein. Gratis voor kinderen van 7 t/m 12 jaar uit het Oude Westen.
- **16 juli 17:00 - 20:00 uur Gerrit Sterkmanplein:** Bewonersbijeenkomst om de schetsen van de gemeente te bekijken voor het Gerrit Sterkmanplein en Toni Koopmanplein. Met hapjes, muziek, en activiteiten. Kom allemaal!
- **25 juli 10:00 - 11:00 uur, Aktiegroep:** Groen Spreekuur.

Werkgroep Wij(k) Vergroenen, informatie bij Aktiegroep Het Oude Westen. Vraag naar Lieke, mail info@aktiegroepoudewesten.nl of bel 010 - 436 17 00.

Nieuws van de Werkplaats Duurzaam

Het project “samen warme gordijnen maken” gaat door!

De gordijnen worden thuis opgemeten, eventueel worden rails bevestigd en wordt er geholpen om de gordijnen op te hangen. Inmiddels zijn er 14 huishoudens voorzien van nieuwe gordijnen en staan er nog 15 huishoudens op de wachtlijst. Ook al is de kou nu buiten de deur, er wordt vrolijk doorgewerkt.

Iets doen voor een ander

Waarom? Alle vrijwilligers zeiden als eerste: ‘omdat het leuk is om andere mensen op zo’n praktische, concrete manier te helpen en om iets te kunnen betekenen voor de wijk.’ Maar ook om van en met elkaar iets nieuws te leren. Er zijn vrijwilligers die de kneepjes van het vak kennen, maar ook mensen die zelden achter een naaimachine hebben gezeten. Het onderlinge enthousiasme en de vrijheid om een keer over te slaan of om wat later te komen of eerder weg te gaan, maakt het ook aantrekkelijk. En er zijn buurtgenoten die zomaar langs komen voor een praatje en/of die even meehelpten met iets.

Aanleiding

Eind verleden jaar nam Joke van der Zwaard het initiatief om het project “Samen warme gordijnen maken” te starten: dikke warme gordijnen maken voor bewoners uit het Oude Westen die in slecht geïsoleerde woningen wonen en krap bij kas zitten. Joke raakte geïnspireerd door het Haagse Vadercentrum Adam dat daar al mee bezig was. Via de Buurtkrant en rondvragen vond ze snel een groepje mensen dat mee wilde doen. Blijstroom, Woonstad en de Wijkraad (bewonersinitiatief) zorgden voor budget. Er werden naaimachines gevonden, onder andere bij het Wijkpaleis in Middelland, en een hele fijne stoffenbaas en zijn dochter van de Rotterdamse markt leveren voor een prachtige mooie dikke gordijnstoffen.

Stand van zaken

Op 6 januari ging het project van start. Na de nodige (mond-op-mond) reclame was er al snel een wachtlijst van geïnteresseerden. Er zijn twaalf vrijwilligers die in wisselende samenstelling elke maandagmiddag van 13.00 – 17.00 uur gordijnen komen maken.

Een wijkwerkplaats in het Oude Westen?

Bij de Werkplaats Duurzaam van de Aktiegroep zijn verschillende initiatieven om samen te werken aan een duurzaam en circulair Oude Westen. Zoals het Repair Café, de Werkplaats Textiel, het Ruilpunt. Misschien zouden deze initiatieven doorontwikkeld kunnen worden tot een echte wijkwerkplaats waar gereedschappen, technische apparatuur, naaimachines en materialen beschikbaar zijn en waar bewoners zelf en met elkaar aan de slag kunnen. Deze lopende projecten laten de meerwaarde ervan zien: samen iets doen met en voor elkaar en voor de buurt, tegelijkertijd leren van elkaar en het bieden van een pleisterplaats waar nieuwe plannen gesmeed worden en waar iedereen welkom is.

Repair Café na de zomer weer van start

Bij het Repair Café kan je kapotte apparaten met elkaar (laten) repareren. Is je stofzuiger kapot, doet je lamp het niet meer of heeft je printer het begeven? Kom dan langs, samen lossen we het op! Ook zijn er naaimachines aanwezig en vrijwilligers die je kunnen helpen bij het herstellen van je kleding. Is er een knoop van je broek af of zit er een gat in je trui? Kom langs om samen spullen en kleding te repa-

reren. Het Repair Café is gratis en voor iedereen. Goed voor het milieu én je portemonnee.

Alvast voor in de agenda.

- **Zaterdag 20 september 12.00 – 14.00 uur**
- **Zaterdag 18 oktober 12.00 – 14.00 uur**
- **Zaterdag 15 november 12.00- 14.00 uur**
- **Zaterdag 13 december 12.00- 14.00 uur**

Locatie: Werkplaats Duurzaam/Aktiegroep het Oude Westen, Gaffelstraat 1.

Pareltje van de wijk

Het is een warme dag, maar de zon is aan het verdwijnen van het achterplaatsje en er waait een lekker windje. Binnen is het te warm, buiten is het genieten. We hebben zojuist met collega's gesproken over de zomer: wie is wanneer met vakantie, gaan we leuke dingen organiseren, wanneer is de buurtcamping ... dat soort dingen. Gemoedelijk en toch veel

Zomaar een middag

besproken, nu even een kopje koffie. Een vrouw komt naast me zitten. Ze maakt zich zorgen over de gezondheid van haar buurvrouw, maar weet niet goed wat te doen. Kan ze er met haar buurvrouw over praten? Nee. Kan ze advies vragen aan de huisarts? Hmm... We halen herinneringen op over haar en de buurvrouw en ik beloof een oogje in het zeil te houden tijdens de vakantie.

Een vrijwilliger gaat naast me zitten. Hij was vorige week best een beetje boos op mij. Ik ben me van geen kwaad bewust, maar uit zijn mond klinkt het niet goed. Heb ik dat echt gezegd? Nee toch ...

‘Sorry’, zeg ik, ‘dat was bot, ik had niet de bedoeling je te kwetsen’.

‘Al goed’, zegt hij. En stilzwijgend zitten we met de zon op ons gezicht, totdat het ons te warm wordt.

'Het is zo warm', zegt ze, en komt naast me zitten.

'Mijn meisjes hebben te warme voeten en ik heb geen geld om zomerschoentjes voor ze te kopen.' Ik kijk haar aan en voel mijn zwetende voeten in mijn schoenen. Ik haal mijn schouders op en vraag lui: 'Haal mijn tas even, daar zit mijn portemonnee in.'

'Kijk eens wat ik voor je heb?' Ik open mijn ogen (was dat tegen de zon of was ik in slaap gedommeld?) en zie beschuit met roze muisjes. 'Ik ben oma geworden.' Ik feliciteer haar,

maar neem geen beschuit. Haar vriendinnen komen er bij zitten en vertellen verhalen over hun kinderen, meningsverschillen met hun (schoon)dochters over opvoeden en hoeveel ze van hen houden. En al frons ik soms een wenkbrauw, ik zeg niets, ik luister en geniet.

Het leven is echt gemakkelijker als
de zon schijnt.

Katinka

Zaterdag 12 juli 2025
van 13.00 tot 17.00 uur

Live · Enjoy
be Fit

**EERSTE
2 LESSEN
GRATIS!**
IN JULI

Train jij ook liever buiten dan binnen?

Outdoor Fitness

Woensdag 18:00–19:00

9/16/23/30 juli

De eerste 2 lessen zijn kosteloos,
daarna €9,50 per les.

Wijkpark Oude
Westen

Meetingpoint bij het standbeeld

De bouw van Odeon gaat gestaag verder

Iedere keer is er wel wat nieuws te zien. Nu zijn dat de muren, die voorzien zijn van duurzaam isolatiemateriaal en groene geqlazuurde stenen.

Chrissy Smit (2000) in galerie/atelier Herenplaats

Nadat haar beeldend talent in de talentenklas van het Auris college werd ontdekt, kwam Chrissy Smit in 2018 bij atelier Herenplaats werken.

Ze richt zich voornamelijk op haar ontwikkeling in het tekenen van Manga omdat ze gefascineerd is door de wijze waarop deze karakters worden getekend en dramatiek wordt weergegeven. Ook games, met name fantasy en actie spellen vormen een grote bron van inspiratie voor Chrissy. Ze probeert haar onderwerpen op verhalende en symbolische wijze weer te geven.

Chrissy werkt zorgvuldig met licht en donker in haar tekeningen en schilde-

rijen. Ze werkt hierbij met verschillende materialen zoals acrylverf, aquarel, inkt en potlood. Ook de formaten van haar werk wisselen zich af. Daarnaast werkt ze een keer per week op de computer, waarbij ze experimenteert met digitale tekeningen.

Een van haar dromen is om later zelf een Manga boek te maken met haar eigen Illustraties.

www.herenplaats.nl Tel: 088 - 271 65 05
Mail algemeen: atelier@herenplaats.nl
bezoekadres: Schietbaanstraat 1,
Open maandag t/m vrijdag van 13 tot 17 uur

Zondag 13 juli in De Leeszaal:

Spaarpot van bamboe

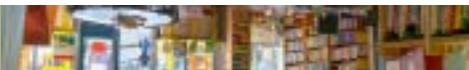
Heb je ooit het geluid van de liefde gehoord?
Gooi elke dag een muntje in een bamboe spaarpot,
en het zachte "ding-dong"-geluid is het klank van
jouw liefdevolle hart!

您曾經聽過愛心的聲音嗎？
每天將一個銅板丟進竹筒撲滿裡，
那個叮叮咚咚的聲音就是你愛心的聲音了！

Workshop spaarpotje maken
Tijd: 13 Juli, 13:00-15:30 Gratis toegang
Locatie: Leeszaal Rotterdam West, Rijnhoutplein 3,
3014 TZ Rotterdam
Voor inlichtingen, e-mail: tzuchiholland@gmail.com

Agenda Leeszaal Rotterdam West

Vrijdag 4 juli, 20:00 uur Awater Live

Presentatie van het zomernummer van poëzietijdschrift Awater.

De Clubkeuze in het zomernummer is de bundel We moeten 'misschien' blijven denken van Esther Jansma die begin dit jaar overleed. Jurylid Myrte Leffring brengt een eerbetoon.

In de rubriek 'Debutant interviewt Voorbeeld'. In het zomernummer spreekt debutante Sophia Blyden met voorbeeld Dean Bowen. Op het podium blikken zij terug op hun gesprek en dragen zij voor uit eigen werk.

Dichter en vertaler Bas Belleman onderzoekt zijn argwaan tegen het gebruik van artificial intelligence in de poëzie. Heeft AI iets te zoeken in poëzie en moeten we ervoor vrezen? Voor Awater stelde hij een quiz samen of de lezer AI-poëzie kan onderscheiden van werk van menselijke dichters, in de Leeszaal doen we dit met nieuwe fragmenten over op het podium. De winnaars ontvangen poëtische prijzen. Neem je eigen bag mee, wij zorgen voor de goodies.

Presentatie door hoofdredacteur Myrte Leffring
Inloop 19:30,
aanvang 20:00 uur.
Gratis toegang.

Provinciearchief
AWATER

Vrijdag 11 juli, 20:00 – de Kracht van Beeldtaal: Nadia Nena Pepels

Nadia Nena Pepels maakt grote tekeningen van de stad, in vogelvlucht tekent ze de verschillende buurten en hun specifieke kwaliteiten en problemen.

Op deze avond vertelt Nadia over haar werk en de totstandkoming ervan.

“Een tekening is voor mij geen eindbeeld, maar een open uitnodiging tot gesprek. De tekening is leesbaar voor iedereen, en staat open voor interpretatie. Een plek waar betekenis nog kan ontstaan”. Deze avond is ook een toelichting op wat Nadia Nena Pepels de volgende dag tijdens het Rijnhoutpleinfestival gaat doen. Dan maakt zij op een groot bord een tekening van het Rijnhoutplein en verwerkt hierop de verhalen die mensen over het Oude Westen vertellen.

inloop 19:30, aanvang 20:00 uur
Gratis toegang

Donderdag 10 juli, 18:00 – Literaire Maaltijd - Een Groot's Panorama

Deze zomer vindt in Osaka Japan de Expo 2025 plaats. Wereldtentoonstellingen staan in een lange traditie die begon in 1851 in Londen. Alek Dabrowski vertelt aan de hand van zijn boekenverzameling, met veel beeldmateriaal een verhaal over het verschijnsel Wereldtentoonstelling en bespreekt de veranderde betekenis ervan. *De lezing begint om 19:00 uur en is gratis. Om 18:00 uur wordt er een maaltijd geserveerd. Kosten van de maaltijd zijn € 7,50, uitsluitend vooraf te voldoen via iban NL13ASN80772875588 tnv MD Molenaar, ovv LM 10 juli.*

In de **Leeszaal** kun je boeken halen en brengen. Er staan zo'n 20.000 boeken in de zaal: romans in diverse talen, kunst- en geschiedenisboeken, reisverhalen en kookboeken en andere non-fictie, poëzie, woordenboeken en de populaire Rotterdam-collectie. De kasten worden dagelijks aangevuld met de voorraden uit ons magazijn. Je kunt in de Leeszaal koffie/thee bestellen en er zijn dagelijks drie verse kranten. Je kunt je eigen laptop meenemen en er is wifi. Je kunt er met mensen afspreken, werkbesprekingen houden, je huiswerk maken, je eerste roman schrijven, en...

Je vind de Leeszaal op het Rijnhoutplein 3, 3014 TZ in Rotterdam. Open van dinsdag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur

Kijk voor meer informatie en eventuele aanvullingen op leeszaalrotterdamwest.nl. Op de site kan je je ook aanmelden voor de digitale nieuwsbrief van de Leeszaal.

uit de kunst Serpil Karisli

De verhalen en hun vertellers

De relatie tussen de werkelijke wereld en kunst is altijd een spanningsveld. Ik heb deze maand de theatervoorstelling *Tiergarten* van Theater Babel gezien, geschreven en geregisseerd door E.W. Geerlings. Het ging over de massamoord op psychiatrische patiënten in nazi-Duitsland. Wie niet kon werken, leren, of genezen, was in nazi-Duitsland economisch nutteloos en kreeg ongevraagd euthanasie. De voorstelling werd gespeeld door een groep spelers met en zonder beperking. De spelers werden daders, slachtoffers, familieleden en zichzelf.

Ik vond het confronterend om de spelers te zien die zelf een beperking hadden. De realiteit kwam harder binnen. Ook hierdoor werden aan het einde van het stuk zowel de spelers als de toeschouwers emotioneel. We ervoeren iets wat niet met woorden te benoemen was. De werkelijkheid van het verhaal ontvouwde zich openlijk voor ons als toeschouwers. We zagen de ware impact van een verhaal dat te weinig verteld wordt. De voorstelling is na de zomer weer te zien.

In de film *Four Daughters* vertelt regisseur Kaouther Ben Hania over twee dochters van Olfa, die verdwijnen. Dit

is een non-fictie film, maar met acteurs die de twee dochters spelen en een man die de mannelijke personages vertolkt. De film komt qua vorm naar mijn idee tussen documentaire en fictie in te staan. Het is cinematografisch een prachtige film. Je komt midden in het gezin terecht en ziet ieder aspect ervan gespeeld en niet gespeeld. Dat geeft verdieping en voegt emotie toe. Ik vond het lastig om de moeder Olfa te zien, die met liefde vertelt over haar geliefde, die zo blijkt haar dochters heeft misbruikt. Hij is bovenal een voortvluchtige misdadiger.

De film is een heel interessante mix van spel en realiteit. De film is fictie, omdat het verhaal in scène is gezet en de gebeurtenissen uit het verleden nagebootst worden. Maar het is tevens een documentaire, omdat het het verhaal

van het gezin van Olfa vertelt, over haar twee dochters die vertrokken en de andere twee dochters die achterbleven. Doordat het verhaal verteld wordt door de moeder en de twee dochters is het de realiteit. Zoals ook één dochter het aangeeft, is het wel een herbeleving van de (traumatische) ervaring. Mag je dat de spelers aandoen? De spelers kiezen er uiteraard zelf voor om het (na) te spelen.

De vraag wanneer realiteit kunst wordt en hoe, vind ik een interessante vraag. Zoals ook hoe je de taal gebruikt. Ga je het direct benoemen, indirect of metaforisch? Wat voegt realistische benadering toe aan kunst en vooral ook: wat voegt documentaire kunst toe aan de realiteit? Voor mij was de film *Four Daughters* een prachtige film, die veel

aspecten van de realiteit die hij nabootste heeft geraakt. Het gaat voorbij het script en het verhaal. Je ziet mensen van vlees en bloed, met hun tekortkomingen, dwalingen, verlangens en dromen. De regisseur raakt een diepte die niet veel makers voor elkaar krijgen. En dat heb je nodig om zo'n complexe gebeurtenis weer te geven. We kunnen niet meer als toeristen shoppen naar een verhaal, drama en simpele antwoorden.

Goede kunst maakt voor ons de realiteit zichtbaar: de realiteit die we niet willen zien of versimpelen, inkleuren zoals het ons blijft, waarin narratieven van simpele propaganda onze complexiteit overheersen. De realiteit die we juist zo nodig hebben in een tijd waarin de arrogantie van macht ons zicht bepaalt.